

Izhaja trikrat na teden
vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za
Evropo \$3.50. Za Chi-
cago \$3.50.

Issued tri-weekly
every Tuesday,
Thursday and
Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chi-
cago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE
AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 61.

CHICAGO, ILL.,

TOREK, 23. MAJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

REVOLUCIJA V BULGARIJI.

Radikalci prišli na površje. Ministrski predsednik Stamboulskiy proglasil republiko.

Dunaj, 22. maja. — Kakor blisk je švignila novica med širni svet zadnjo nedeljo jutraj, da je na bulgarskem izbruhnila revolucija. Prva poročila naznanjajo, da je bulgarski kralj Boris ubežal v Varno, in da je proglašena Bulgarska za republiko po ministrskem predsedniku Stamboulskiy-u.

Drugo nekoliko podrobnejše poročilo pravi, da so izbruhnili poulični boji in da po kratkem a krvavem boju, kjer je obležalo nad 200 mrtvih, so prešli uporniki v premoč in zasegli vladno. Poulični boji v Sofiji se nadaljujejo in nova vlada je proglasila vojno stanje v Sofiji.

Revolucija je bila umetno organizirana pod direktivnim vodstvom ruskih revolucionarjev. Odkar je anti-boljševiški vodja Wrangel organiziral svoje sile na Balkanu za vpad v Rusijo niso zamudili tudi ruski revolucionarji nobenega trenutka. S tem, da so zanesli revolucijo na Bulgarsko so dosegli velik uspeh, ker s tem je preprečen prevoz Wrangelovih sil čez bulgarsko ozemlje. Poročila pravijo tudi, da je nova revolucionarna vlada na bulgarskem izdala ukaz, da se ima izgnati vse častnike Wrangelove armade, ki so baje že pripravljali po bulgarskem pot za transportacijo svojih čet.

KITAJSKI PREDSEDNIK HSU V OPOZICIJI PROTI GENERALU WU.

Peking, 22. maja. — Kakor kažejo znamenja kitajskega položaja, bo prišlo najbrže v kratkem do spora med predsednikom dosedajne kitajske republike in generalom Wu. Vsaj tako je pričakovati iz sedaj razvidnih preobratov. Kitajski predsednik Hsu zahteva, da bi general Wu vrgel svojo silo nadalje v boj proti Čangu in istega popolnoma uničil v Mandžuriji, dočim je Wu drugega nasprotnega mnenja.

TIHOTAPCI IN VLADNI DETEKTIVI V BOJU.

El Paso, Tex., 21. maja. — Rano v jutro so trčili skupaj tihotapci "železne vodke" wiskey-a in obmejni vladni prohibicijski detektivi. Tihotapci so bili oboroženi z vojaškimi puškami in vnel se je pravcati boj, ki je trajal par ur. Po končanem boju so našli 8. tihotapcev mrtvih, ostali so pobegnili brez sledu nazaj čez meksikansko mejo. Ti uboga vodka, koliko preglavice si že naredila ljudem!

NAROČNIKOM NAZNAJ!

Radi cerkvenega praznika v četrtek 25. maja na dan "Vnebohoda Gospodovega", ne bo izšel naš list. Toliko naznanje vsem naročnikom!

IRCI SO SE POGODILI.

Oba voditelja Michael Collins in Eamon De Valera sta podpisala mir.

Dublin, 22. maja. — Po dolgi politični borbi, katera je večkrat dovedla do krvo prelitja med njima, ste se obe stranki, tako Collinsova, kakor De Valera, sporazumeli, da se predloži v odobritev irskemu narodu tako mirovno pogodbo z Anglijo, kakor tudi, komu izmed voditeljev irski narod zaupa svojo usodo. Vse to bodo odločile irske državne volitve, ki so razpisane za prihodnji mesec junij.

Obe stranki ste baje tudi prišle do kompromisa, da se naj sestavi za državne volitve koalicijski tiket, na katerem bodo lahko zastopane poročno vse stranke. Tako upajo, da se bodo zedinile vse stranke in da bo domači notrajni boj prenehal. Seveda je pri tem pa še vedno vprašanje, kako bo odločila večina irskega naroda s svojimi glasovi glede mirovne pogodbe z Anglijo. Če se pomisli, da velika masa irskega naroda še vedno simpatizira za popolno svobodo in popolnoma neodvisno irsko državo, je še vedno vprašanje glede irske usode.

Sliši se tudi, da v Londonu angleški državniki niso nič preveč zadovoljni s tem sporazumom med irskimi strankami. Temu se seveda nemore nihče čuditi, ker Anglija je sama sejala prepir med ubogimi Irčji. Saj se je čulo iz zanesljivih virov, da je k organiziranju Collinsove stranke največ pripomogla sama Anglija s svojim denarjem. Zato ne bo tudi nič čudnega, ako bo poskušala zasejati neslogo tudi sedaj med vrste irskega naroda, ko se bo šlo za odločitev, kjer bo irski narod pri volitvah s svojimi lastnimi glasovi povedal javno, kaj si želi in kaka naj bo bodoča njegova država.

Gotovo je tudi, da bo odločil usodo Irske stari lisjak Lloyd George, ki se je pravkar povrnil iz genovske ekonomske konference, kjer je bil zaposlen več tednov in vsled tega ni mogel nadzirati gibanja irskih strank. Kar bo on odločil tako bo, tega mnenja so skoro vsi politični opazovalci. To pa zato, ker za enkrat je Irska še preslaba, da bi z mečem v roki si izvojevala svoje pravice do popolne neodvisnosti. Pravica pa tudi ne bo našla nobene milosti v očeh mačke Anglije, ker ona pravice ne pozna, vsaj v pogledu irskega položaja ne! Zato je skoro gotovo, da Irčji, se bodo morali še naprej bit za svojo "staro pravdo."

NEMCI KUJEJO NOVO ZAROTO PROTI FRANCIJI.

Paris, 22. maja. — Iz verodostojnih virov prihajajo vesti o tajni zaroti pruskih militaristov, da so oni pripravljeni o prvi priliki planiti na Francijo in ji iztrgati nazaj Alzacijo in Lorraine. Francoski krogi so zelo razburjeni radi te vesti.

RAZNE NOVICE.

PARNIK SE POTOPIL; 98 JIH UTONILO.

Paris, 22. maja. — Zadnjo soboto večer se je potopil francoski atlantiški parnik Egipt blizu otoka Ushant, ki se nahaja par deset milj južnovzhodno od пристanišča Brest. Na krovu se je nahajalo 236. potnikov od katerih 98. je našlo smrt v valovih. Vzrok nesreče je bil, da je radi nepredvidnosti v kretanju parnikov zadel v parnik neki tovorni parnik Seine, ki je pa povzročil na parniku tako hudo poškodbo, da je parnik Egipt izginil raz površine v 20-tih minutah.

HARDING ZAHTEVA OD ŽELEZNIŠKIH DRUŽB, DA ZNIŽAJO VOŽNJO CENO.

Washington, D. C., 22. maja. — Predsednik Harding je izdal zadnji tečen poseben poziv na vse železniške družbe, da naj iste upoštevajo dobo, skozi katero gremo nazaj k normalnosti. Zato, ker vse je že znižalo cene bodisi produktom ali drugimi stvarmi, je dolžnost tudi železniških družb, da slede v to smer, da bo mogoče čimprej dospeti nazaj k pravi normalnosti.

BOLŠEVIKI POTOPILI ITALIJANSKI PARNIK.

Genoa, 22. maja. — Mejem, ko je ruski zunanji minister Čičerin stiskal roko italijanskim zastopnikom na konferenci in pel slavo v svojih govorih Italiji, so obrežne baterije v črnem morju poslale na dno italijanski parnik Marte, ki je peljal živila in druga potrebna sredstva za postajo italijanskega rdečega križa na ruskem. Svoje življenje je zgubilo skoro polovico ljudi, ki so bili na parniku.

WASHINGTONSKA POGODBA RATIFICIRANA NA JAPONSKEM.

Tokio, 22. maja. — Japonska državna zbornica, je danes odobrila predloženo ji razoroževalno pogodbo. Ena tretjina japonskega vojaštva je baje že zapustila ozemlje v Shantungu. Ostale pogodbene predpise se bo v kratkem izvršilo, tako se je izjavil državni department japonskega kabineta.

LLOYD GEORGE UŽALJEN.

Paris, 22. maja. — Ko se je peljal britanski ministrski predsednik Lloyd George skozi Paris, zadnjo soboto, bi ga imel baje sprejeti francoski ministrski predsednik Poincare, toda tega ni storil, dasi je to obljubil. Časnikarski poročevalci trdijo, da se je čutil Lloyd George užaljenega in, da ni hotel na pariški postaji De Lyon raditega sprejeti nobenega časnikarskega poročevalca.

Holy Name može in fantje, boste ta mesec roke križem držali? Boste slakerji?

Katoliški časnikar izpostavlja svoje prsč, da tvoje varuje.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Poročno darilo ptujskega okraja h kraljevi poroki. V Ptuj se je postavil pod predsedstvom vodje okrajnega glavarstva dr. Otmar Pirkmaierja poseben odbor zastopnikov ptujskega, ormoškega in rogaškega okraja, potem mesta Ptuj, vinogradnikov, industrijcev ter obrtnikov, ki namerava v znak udanosti pokloniti Nj. Vel. kralju posebni poročni dar. Na tozadnem sestanku v Ptuj dne 30. marca t. l. je bil sprejet predlog, da naj obstoja ta dar v okusno aranžirani skupini glavnih gospodarskih proizvodov okraja. Domača obrt in umetnost bo zastopana v umetniško izdelanih z narodnimi rezljanimi motivi ter s slikami okrašenih sodih, v katerih bo najboljši vinski pridelek haloških, ormoških, slovenjgorijskih in rogaških vinskih gor. Cela skupina bo, preden se odpošlje, razstavljena v Ptuj ter se namerava porabiti izkupiček razstave za sklad protituberkulozne lige v Ptuj.

Samomor. V petek popoldne se je v Mariboru v svoji pisarni v Gregorčičevi ulici z brovningom v sence ustrelil 26letni sin umrlega kamnoseškega mojstra Karel Kocjančič. Zadel se je tako nesrečno, da je trpel celo popoldne. Njegova mati ga ni pustila prepeljati z rešilnim vozom v bolnišnico, ker je želela, da umrje doma. Nesrečnež je imel pred seboj na mizi list, na katerem je napisal vzroke obupa. Kocjančič se je čutil že dlje časa nesrečnega, ker so mu nagajali radi samostojnosti v obrti. Imel je tudi večje obveznosti napram italijanskim dobaviteljem kamenja.

Električno železnico v Ljubljani nameravajo razširiti na Vič, v Moste in v Šiško. Stalo bi to 48 milijonov kron. Predlog občinskega sveta pa je, da se izpelje električna železnica po celi ljubljanski okolici in naj bi pri tem sodelovale vse okoliške občine. Ljubljanski župan je dobil nalogo, da stopi v ta namen v stik s okoliškimi občinami.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:		Italijanskim liram:	
500 kron	\$ 2.35	50 lir	\$ 3.35
1000 kron	4.20	100 lir	6.25
5000 kron	20.00	500 lir	29.00
10000 kron	40.00	1000 lir	57.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

ODPRTO PISMO

Dr. J. Kernu, vrhovnemu zdravniku S. N. P. J.

Cleveland, Ohio.

(Konec.)

Trežno misleči Vaši kolegi, gospod doktor, so to tudi storili in mislim, da jim zato ni krona z glave padla. Samo par zgledov: Le question qui nous occupe (agitur de abortu), tako Dr. Begin, "est un des problèmes les plus élevés de la pratique médicale, considérée dans ses rapports avec les lois religieuses et civiles, avec la morale. Les procédés opératoires sont subordonnés à la question plus élevée de sa justification d'après les règles du droit et les principes généraux de la morale religieuse et philosophique." Nekí drugi Vaš stanovski tovariš, Dr. Villeneuve, pravi: "Cette question est dominée par un élément essentiellement moral et religieux." Potem, ko je Dr. Rouxeau ugotovil, da nobena družba ne more ignorirati naravno-nravnega in versko moralnega prava, ne da bi kompromitirala svojo prihodnost, nadaljuje: "La médecine elle-même, malgré le cercle assez vaste dans lequel elle promène une sorte d'indépendance nécessaire à son action, ne put se soustraire à cette domination, sans laquelle cette indépendance dégénère en profonde et effroyable anarchie."

Da, da, gospod doktor, če hočete vi Eskulapovi sinovi, ne samo s spretno roko, ampak tudi z mirnim srcem izvrševati svojo prakso, morate vprašati, kaj pravi naravno-božja postava o njej. Ako nočete, ni čuda če padete v jamo zmot, ker ste kot taki glede zadnjega cilja, ki mora biti magistrat vsega človeškega dejanja in nehanja, slepi, potrebni voditelja. Pa, če bi bilo to usodno samo za vas, naj bi bilo, volenti non fit iniuria. Toda za vami gredo tisoči, ki občudujejo vašo znanost, ne pomislijo pa, da ste v versko nravnih vprašanjih po večini abecedarji. Seve, če slepec slepeca vodi, oba v jamo padeta. Milijone umorov in še več milijonov življenj, ki jim je bila vzeta možnost vskaljenja, imate zdravniki na vesti. Kajti po moralnih načelih je zamoritev življenja, ki se ni zagledalo luči sveta, prav tako umor, kakor ugonobitev življenja, ki mu ta luč že zahaja. Vi, medicinarji, s tako skrbjo hodite okrog razkrajajočega se življenja, nasprotno pa, s kako mrzlo roko uničujete porajajoče se življenje.

Na neomaltuzianskem kongresu v Haagu l. 1910. se je bahala predsednica društva "Fédération Universelle de la Régénération humaine", Mrs. Vichery, da se je po zaslugi tega društva od l. 1879. preprečilo eden in dvajset milijonov porodov. Menite li, gospod doktor, da so bile eksekutivni organ tega društva same konjederke? Ko bi imeli od tega leta sem celotno število teh umorov, sem prepričan, da bi jih bilo za pet svetovnih vojsk, kakor je bila zadnja. Koliko teh gre naravnost na račun zdravnikov, ne morem in nočem določevati. Samo to vem, da veliko. Koliko nenaravnost, tega pa sploh ni mogoče statistično dognati. Z gotovostjo lahko trdim le to, da so v prvi vrsti zdravniki tisti, ki so otlopili ljudsko vest glede teh manipulacij, da zastopniku morale, ki je glede tega edini kompetenten, niti ne verjamejo, da je to greh, ali celo umor. Kdo more pa navesti število preprečenih koncepcij, katerih račun bo gospodar življenja enkrat tudi vam predložil, akoravno ne izključno vam. Pa tudi Vam, gospod doktor, za vse slučaje, ki bodo sledili iz Vašega indirektnega nasveta, da to ni samo dovoljeno, ampak bi morala celo država sama štiti.

Morebiti ste Vi, gospod doktor po Nietzschejevem receptu "jenseits von gut und böse", ki Vas take reči ne "badrajo". Če sem streljal v prazno, potem Vas pa nekaj drugega vprašam. Gospod doktor! Ali Vam je znano, kako si plemeniti socialni delavci, brez razlike svetovnega nazora, belijo glave, posebno zdaj, po toliki izkrvavitvi, kako zajeziti padanje rojstev? S krvavečim srcem gledajo, kako umirajo narodi in si po tragičnem zgledu nekdanj tako mogočnih Grkov in Rimljanov, kopljejo svoj lastni grob. Francozi so z eno nogo že v njem, Nemci stoje ob njem, drugi si ga hitro kopljejo. Seveda samo "kulturni" narodi. Ali Vam je vse to znano? Če Vam je in Vi kljub temu take nasvete dajete in celo državo smrtnega greha dolžite, ker Vam noče iti na roko, potem niste samo grobokop morale, ampak tudi lastnega naroda. Tako početje je po besedah Leroy Beaulieu-ja atentat na narod. To, gospod doktor, je velik greh proti Bogu in narodu, za takega kot ste Vi tim večji, ker ste po poklicu dolžni življenje negovati, ne pa države pozivljati, naj Vam da proste roke, ljudstvo poučevati, kako naj seje na skalo.

Gospod doktor! Poštena slovenska javnost pričakuje od Vas primerne opravičbe, sicer sami sebi pripišite, če bo sklepala: Komur za pomladno človeško življenje ni nič, temu tudi poletnega in jesenskega ni zaupati. Capito?

Z velespoštovanjem!
Chicago, 14. 5. 1922.

Dr. Hugo Bren, O. F. M.

Iz slovenskih naselbin.

CERKVENE NOVICE.

V Sheboyganu, Wis., bodo imeli na binkošno nedeljo, 4. junija celodnevno Češčenje Sv. Rešnjega Telesa, katero bode vodil Rev. Dr. Hugo Bren, slovenski frančiškan in urednik "Ave Maria" iz Chicage.

V Evelethu, Minn., se bo začel sv. misijon v nedeljo, 28. maja. Vo-

dil ga bode Rev. Benvenut Winkler, slovenski frančiškan in urednik "Glasnika Presv. Srca Jezusovega" iz Chicage. Sklep sv. misijona bo 4. junija, na binkošno nedeljo.

SLOVENCEM V ROCKDALE,
JOLIET.

Slovencem v Rockdale, Ill., spo-

ročamo, da bo v Rockdaalu slovenski frančiškan v nedeljo popoldne in zvečer 28. maja in v ponedeljek zjutraj 29. maja. V nedeljo zvečer in v ponedeljek zjutraj bo imel tudi pridigo. Rojaki naj pazijo na oznanilo v cerkvi glede vspeveda.

Chicago, Ill.

— V nedeljo teden, 28. maja bode naši Prekmurci nastopili prvič v zgodovini Chicaške naselbine s svojo posebno prireditvijo. Igrali bodo v svojem domačem narečju igro "Pogodbo", katero je priredil v prekmurščini Mr. John Horwath in katero sta učila. Mr. J. Horwath in Mr. Glavač. Tudi bodo dekleta nastopila z nekoliko prekmurškimi domačimi narodnimi pesmami. Igro priredi novo društvo Sv. Ivana Krstitelja. Kdor bi rad čul prekmurško narečje, naj ne zamudi te prilike. Sploh se vabijo vsi Slovenci, da pokažejo Prekmurcem dobro volje, da smo vsi eno. Oni pridejo na vse naše igre in prireditve. Sedaj jim pa vrnilo!

— Naši "Orli" krepko napredujejo pod spretnim vodstvom našega načelnika Mr. Silvestra Hrastarja in Mr. Ant. Bogofina. Lepo število mladeničev se shaja k telovadbi vsaki teden dvakrat. Nekako 24 članov ima že naš "Orl" odraščanih in nekako 30 članov šteje "Naraščaj", ali "Orlič". — Pretekli četrtek smo pa ustanovili še "Orlice", ko je 15 deklet pristopilo in si ustanovilo dekliški telovadni klub "Orlice." V torek večer imajo prvo ustanovno sejo, kjer si bodo izvolile svoj odbor. Katera deklet se želi pristopiti, naj pride v torek večer po šmarnicah v cerkveno dvorano. "Orli" bodo imeli v prihodnje svoje vaje vsaki ponedeljek in sredo večer "Orlice" vsaki četrtek.

— Naš slovenski Chicaški starosta Mr. Jakob Stonič odide te dni s svojo gospo Mrs. Stonič za več mesecev v Californijo. Želimo mu, kakor tudi njegovi blagi gospej srečen pot in srečen povratek v našo sredo. Predno je pa odšel, je prinesel svoj prispevek za našo šolo z obljubo, da se bode še dal. Bog ga živi! — Mr. Jakoba Stoniča pozna vsa Amerika, ker je skoraj ni naselbine, katere bi ne bil obiskal s svojo trgovino. Povsodi je bil priljubljen in povsodi si je s svojim blagim značajem pridobil veliko prijateljev.

— Dr. Uršič se je preselil v svoje novo stanovanje v novi hiši Mr. Battistiga, ki je na isti ulici, samo na drugem vogalu. Rojaki ga najdejo v prvem nadstropju. Te mesece, od kar imamo tukaj Dr. Uršiča, si je pridobil že splošno spoštovanje in ugled. Tudi kot zdravnik ga ljudje vedno bolj čislajo, ker vedno bolj spoznavajo, kako izvrstnega zdravnika imamo v njem. Ima veliko pacientov že tudi od drugih narodnosti okolice.

— Naša nova Lincoln Realty Co. se je tudi naselila v novi hiši Mr. Battistiga v prvem nadstropju in sicer poleg zdravnika Dr. Uršiča. Tam rojaki lahko najdejo tudi slovenskega odvornika Mr. R. Kompareta, ki prihaja sem iz So. Chicago. Realty Co. jako dobro napreduje. Prodala je že veliko hiš, in tudi pomagala več rojakom pri nakupu, kakor tudi pri iskanju rent. Rojakom jo prav topla priporočamo.

— Mr. Štef Špiclinu je umrl enoletni sinček. To je že drugi slučaj letos v njegovi družini. Naše iskreno sožalje.

— Mr. Karel Bicek je zbolela in trpi velike bolečine. Vendar, kakor se poroča je že izven nevarnosti. Blagi gospej želimo skorajšnega zdravlja.

— Ustanovili smo Prekmurški cerkveni pevski zbor. Kakor hitro bo mogoče, bodo vsako nedeljo pri eni sv. maši peli prekmurski Slovenci sami.

— Priprave za naš fer junija so že v polnem teku. Vse hiti prodajati "številkke."

— Pri gradnji šole zadnje dni je motil nekoliko dež, da se je izkopa-

vanje za fundament nekoliko zavleklo. Zadelo so tudi na veliko skalo, katero bodo morali najprej razstreliti.

— V našem upravnistvu v oknu je izložena popolna slika naše nove šole, kakšna bo, ko bo vse izdelano. Krasna stavba bo, ki bo ponos Chicaških Slovencev in cele okolice.

— Mrs. Bregantič, naša blaga rojakinja je nekoliko zbolela. Upamo, da ne bo hudega. Želimo ji skorajšnega popolnega zdravlja.

Forest City, Pa. — Dragi g. urednik: — Pošiljam Vam zopet par vrstic za Vaš list Edinost, kateri se je vsem nam zadnje čase zelo priljubil, posebno še, ko izhaja po večkrat na teden, dobimo iz njega več novic, žeteti je le, da bi postal skoraj dnevnik, katerega ameriški Slovenci tako krvavo potrebujemo.

Najprvo naj razložim malo naše delavske razmere. Stavka na katero so odšli premogariji pred kakim sedmimi tedni se še vedno nadaljuje. Kakor sem zadnjič poročal, da se vedno vrše seje med lastniki tukajšnjih premogorovov in delavci premogariji, to nadaljujejo še sedaj. A zaključka ni nikakega. Lastniki trdijo, da delavcem nemorejo plačevati tako visoko, da so stroški večji, kakor skoro izkupiček. To vsak ve, da je popolna sto-procentna laž. Zlasti to potrjujejo računi, ko vendar kažejo, da lastniki še nikoli niso izplačali tako visoke dividende, kakor pa so jih zadnje dve leti. Vsakdo ve, da ta denar si lastniki niso izposodili. Ampak je jasno, kakor beli dan, da so ga priveržili z visokimi cenami pri premogu. Lastniki ne gledajo in ne upoštevajo, kakor je videti teh visokih svojih dobičkov, ampak gledajo in pazijo pa dobro nato, da ubogi delavec ne dobi toliko, da bi vsaj pošteno mogel preživeti sebe in svojo družino.

Pa naj se le zapomnijo bogatini, da bo tudi za njih prišel čas, ko bodo dajali primorani odgovor svojem Stvarniku Bogu od svojega hiševanja na tem svetu. Skopuhi so bili napram trpinom delavcem, enako plačilo bodo prejeli pa tudi oni od svojega Stvarnika. Koliko družin strada danes, ko njih očetje ne morejo pri takih razmerah zaslužiti dovolj za življenje. Koliko družin je brez ljubege očeta, kateri se je po raznih majnah mučil in tam pustil svoje zdravje in za tem legel v pre zgodnji grob in to v vse v korist lastnikom. Kako je jokala in plakala doma taka družina ob mrtvaškem odru svojega očeta. In bogatini, kaj nim mar, da je njihov trebuh poln, vse drugo jim je deveta briga. Ko bi lastniki imeli le malo srca, bi šli in preučili te razmere, v katerih morajo živeti delavci premogariji in njih družine in če bi to storili, bi videli, da ubogi premogar, ki si mora v vedni smrtni nevarnosti služiti svoj vsakdanji kruh, resnično zasluži in je vreden svoje poštene plače za svoje trdo delo, ki ga opravlja za ženo lastnika.

Pred par dnevi som čital v "Prosveti" od nekega "učenega in naprednega" prosvetarja dopis, kjer govori, kako pridno nosijo skupaj Sheboyganski rojaki za svojo cerkev, kakor marljive čebeličice. Rado veden sem, kdo je ta propalica, ki svoj dolgi nos vtiche tja, kamor ga je najmanj potreba. Naj bi se revčkejše spomnil, kako so nosili v milijonski sklad in naj bi malo poprašal, kje se nahaja sedaj blagajna tega fonda. Revez je pod vplivom lawndalskih lisjakov, in ko je videl, da rojaki delajo za dobro stvar v Sheboyganu, ga je ujezilo, da je zašpeli svojo učeno klobasico v Prosveti. Sicer pa neumni ljudje itak ne vedo kaj delajo. Taki pa so vsi, ki slede rdečim lisjakom, ki farbajo po svojih listih javnost, da že kar smrdi.

Sedaj, ko smo doma in imamo čas, pa delamo okoli svojih hiš, da tako porabimo svoj prosti čas. Eni popravljajo hiše, iste barvajo, drugi gradi novo ograjo itd.

Pred kakim mesecem je prodal naš rojak Anton Zupančič svojo hi-

šo, ki jo je imel komaj kako leto. Prodajal jo je za precej višjo ceno, kakor pa jo je on kupil. Sedaj pa si je kupil že drugo hišo mnogo večjo na Hudson ulici, za zelo nizko ceno, tako, da ima sedaj, hišo in lep profit. Sedaj je začel hišo popravljati od znotraj. Napravil si bo v hiši furnace in še drugo moderno opremo bo napeljal v hišo. Ker je on tak izvrsten kupec in prodajalec, bi mu bilo za svetovati, da naj začne Real Estate business, ker zna dobro kupovati in prodajati. Upati, da bo zopet v kratkem kaj prodal in kupil.

Pozdravljam vse naročnike tega lista in vsem kličem, naprej z agitacijo za katoliški dnevnik. Ne dajmo si miru, dokler ga ne dobimo!

Naročnik.

Joliet, Ill. — Priloženo Vam pošiljam \$3.00 za naročnino Vašega cenjenega lista Edinosti. Dovolite mi, da Vam javno povem, da pisanje Vašega lista mi zelo ugaja. Nisem dolgo Vaš naročnik, naročil sem se bil tedaj samo za pol leta, a v tem času sem spoznal, da Edinost je dober list in ga vsakemu sedaj pridno priporočam. Sedaj sem šele spoznal ideje za katere se Vaš list bori. Vsak zaveden katoličan, ki ni katoličan samo radi biznesa, ampak katoličan v srcu, mora Vam častiti za Vaše delovanje za katoliško stvar. Le tako naprej, narod izpregleduje in bo kmalu popolnoma izpregledal.

Z delom se je obrnilo nekoliko na bolje in sedaj še iščejo delavce, le plače so nizke.

Na društvenem polju pa imamo vedno dovolj prireditev. Društva vedno delujejo energično za svoj narodni predek. Veselja se nam ne manjka.

Prihodnji mesec v nedeljo, dne 18. maja pa bomo imeli v naši naselbini zopet veliko in redko slavnost srebrni jubilej, katerega bodo obhajali naš č. g. župnik Father Plevnik. Zato slavnost se že pripravlja, da se bo vse v najlepšem redu izšlo.

Vse čitatelje iskreno pozdravljam in želim, da bi vsi delovali za napredek našega vse časti in hvale vrednega lista Edinosti.

J. Z.

Aurora, Ill. — Tudi jaz sem se namenil malo pojasnit od naše lepe okolice, ako ne bo šlo v koš?

Delavske razmere so še zmiraj na slabi stopinji, zato še nobenemu ne svetujem sem hoditi za delom. Kadar se bo kaj odprlo, da se mi bo videlo vredno priporočiti komu, sem priti, bom to radi volje storil.

Podati hočem pa tudi malo sliko iz našega narodnega polja. Par let nazaj gre nam še precej povoljno, kar moramo pa pripoznati, da veliko nam pri tem pomaga katoliško časopisje in pa naš naudušeni č. Father Jerše, ki se toliko trudi, da bi svoje vernike pripeljali na pravo pot in do pravega cilja. Seveda ne manjka se pa tudi tu gori rdečega plevela, kakor povsod drugje. Vendar hvala Bogu, čim dalje manj ga je. Veliko k temu je pomogel ata Kristan, ki je te backe tako imenitno potegnil za nos. Dolarji rdečih socijev in svobodomislecev so šli, te sedaj oskrbuje ata Kristan. S tem je pa šel tudi kredit rdečih socijev po vodi. Danes se trudijo na vse pretege tudi tukaj po severnem delu oživeti duh rdečega socializma, toda zastoj, narod zmaguje z glavo in sleparjem ne bo sledil na led.

Narod sedaj vidi s svojimi lastnimi očmi, kjer je resnica in v tem smislu je tudi obsodil socializem, ki ga je samo izkoriščeval, medtem, ko so vpili njegovi voditelji, da se trudijo in bore za delavske interese. Vaši članki so že marsikateremu odprli oči in jih še bojo. Le junaško naprej za ciljem resnice!

Od nas se je preselil dober mož in naudžen delavec na katoliškem polju in za katoliški tisk, Mr. Alex Smolnikar. Slovenci ga bomo zelo pogrešali med seboj, ker veliko dobrega je storil za procvit Slovencev v naši naselbini. Preselil se je v New Duluth.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENJSKI KOLEDAR.

28. Nedelja. — 6. po veliki noči. — Jezus govori o pričevanju sv. Duha. — Sv. Avgustin.

29. Ponedeljek. — Sv. Marija Pačiska. dev.

30. Torek. — Sv. Ferdinand.

31. Sreda. — Sv. Angela Meriči dev.

1. junija. Četrtek. — Sv. Juvencij.

2. junija. Petek. — Sv. Marcellin. muč.

3. junija. Sobota. — Binkoštna sobota. Zapovedan post. Danes se blagoslovja krstna voda, za celo leto do prihodnje velikenoci. Pri Gloria se zvoni kakor na veliko soboto.

4. junija. Nedelja. — Binkošti. Prihod svetega Duha na apostole in ustanovitev kat. cerkve.

PRVA BOŽJA ZAPOVED.—NAŠE DOLŽNOSTI DO BOGA.

„Jaz sem Gospod tvoj Bog. Ne imej drugih bogov zraven mene.“

Kaj zapoveduje prva zapoved, in kaj prepoveduje? Zapoveduje nam, da moramo pravega, resničnega Boga spoznati in ga častiti in moliti; prepoveduje nam malikovalstvo, vražarstvo, sploh vsako brezbožnost.

Spoznavati pravega, resničnega Boga se pravi: spoznavati in pripoznavati bivanje, eksistenco Boga in njegovo gospodarstvo nad vsim človeštvom.

Pravi, resnični Bog je živi, osebni Bog, Stvarnik nebes in zemlje, koga bivanje oznanje vesoljno stvarstvo.

Rekel sem, da vesoljno stvarstvo oznanja in priča o njegovem bivanju. Ni namreč vera sama, ki nas uči, da biva **en sam Bog**, je tudi naš razum, ki nas tako uči in nam to dokazuje. Ako že vsaka mala hišica potrebuje delavca, ki jo je postavil, ki jo je sezidal, ako bi bilo neumno in blazno, če bi trdili, da je postala po naključju sama od sebe, koliko bolj blazno je, če kdo trdi da je vesoljstvo postalo samo od sebe po naključju, vesoljstvo, ki je tako veličastno in krasno v svoji celoti kakor v svojih posameznih delih! Koliko bolj blazno, če kdo noče priznati vsega mogočnega, nad vse modrega stvarnika, ki je vse to vstvaril!

Ni pa naša dolžnost samo, da spoznavamo in pripoznavamo Boga, mi ga moramo tudi **častiti in moliti**. To čast mu skazujemo z vero, upanjem, ljubeznijo, katere imenujemo tri božje čednosti, in s krepstjo, čednostjo vere, ki je prva med navedenimi čednostmi.

Z vero se klanjamo Bogu kot svojemu vrhovnemu Gospodarju.

Z upanjem se zanašamo v njegovo neskončno dobrotljivost do nas.

Z ljubeznijo se klanjamo njegovi neskončni popolnosti.

S čednostjo vere skazujemo Bogu češčenje, ki smo mu je dolžni. Kolikor natančneje spolnjujemo dolžnosti naše sv. vere, toliko bolj spolnjujemo prvo zapoved.

Spolnjujmo to zapoved, častimo Boga, On je vreden našega češčenja, vseh neskončnih svojih popolnosti, vsled milosti in blagoslovov, ki nam jih podeljuje. Če bomo spolnjevali to zapoved, ki jo lahko imenujemo glavno, temeljno zapoved, bomo lahko spolnjevali tudi druge zapovedi, kajti Bog sam pravi: „Jaz sem Gospod tvoj Bog... in storim usmiljenje v tisoč rodov tistim, ki me ljubijo in držijo moje zapovedi“ (II. Mojzesova knj. 20, 6.)

II. — BOG IN SVET.

10.—Boga ni nikjer najti.

Pri napredku današnje vede preiskali so že vso prirodu, pa niso nikjer našli kakega Boga. Boga torej ni!

Odgovor. — Z vso mogočo natančnostjo sem jaz preiskal svojo žepno uro, pa nisem našel nikakega urarja v njej. Vendar pa vem, da mora biti urar, ki je napravil mojo uro,

četudi ga nisem nikoli videl.

11.—Vera v Boga—plod strahu.

Strah pred gromom, bliskom in drugim naravnimi prikaznimi je pri takrat še divjem pračloveku povod, da je človek vrjel v bogove.

Odgovor. — Najstarejša zgodovina človeštva ne ve ničesar, da bi bil pračlovek divjak, pač pa ga nam kaže zgodovina na jako visoki duševni stopnji, iz te višine padel je človek polagoma še le pozneje. Pa tudi za čas poganstva smatrali so ljudje bogove kot dobrohotna bitja, od katerih je pričakovati več dobrega kot hudega. Resnico bomo zadeli, če rečemo: Strah ni povzročil vere v Boga, ampak bogotajce, ker se boje večnega sodnika. „Deum esse nemo negat, nisi cui Deum non esse expedit“, pravi Bako Verulamski, to je: Boga nikdo ne taji, kakor ta, komur bi bilo koristno, da ni Boga. Če kdo pravi — „Ni Boga“, pravi: „Rač bi videl, da bi ne bilo Boga, kajti jaz imam preveč vzrokov, da se moram Boga bati.“

12.—Vera v Boga—plod nevednosti. Česar ljudje niso mogli v naravi razumeti, odeli so v božanstvo... Le nevedneži pojasnjujejo naravne pojave na podlagi vere.

Odgovor. — Naj naštejemo nekaj takih „nevednežev“!

V matematiki: Euier, Gauss, Cauchy, Puisieux, Hermite, Laplace — vsi moške globokega verskega prepričanja.

V zvezdoslovju: „Kopernik, Kepler, Tycho de Brahe, Newton, Herschel (Oče in sin), Piazzzi, Oriani, Inghirami, Cechi, Denza, Vicho, Sechi, Bessel, Olbers, Leverrier, Lamont, Faye, Keil, Heis, Gautier — vsi moške globokega verskega prepričanja!“

V fiziki i nkemiji: Huyghens, Biot, Euler, Rumford, Galvani, Volta, Davy, Ampere, Cauchy, Liebig, Faraday, Joule, Hirn, Robert Mayer, Clausius, Maxwell, Perntner, Roentgen — zopet sami moške globokega verskega prepričanja!

V mineralogiji: Hauy, Beaudant, Hausmann; v botaniki in zoologiji: Baer, Agassiz, van Beneden, Altum, David, Heude, Latreille, Lacordaire, von Martius, Leunis, Castrocana, Wiegand — zopet vsi moške globokega verskega prepričanja!

V geologiji in paleontologiji: Cuvier, de Luc, Lyell, Quatrefages, J. Barrand, de Serres, Beaumont, Dabree, de Lapparent, d'Omalus, Dumont, Buckland, Hitchcock, McCulloch, Contbearre, Sedgwick, Dana, Quenstedt, Pfaff, Fraas, Loosen, Waagen, Mvart — zopet sami moške globokega verskega prepričanja!

V fizijologiji: Spring, Wagner, Volkmann, Vierort, Bernard, Flourens, Pasteur, Carnoy, Pantel, Laennec, Hyrtl, Ranke — sami moške globokega verskega prepričanja. Sploh opozarjam v tem oziru na knjigo nemškega jezuita Kneller-ja: „Krišćanstvo in njegovi zastopniki v modernem naravoslovju.“

Brezverski naravoslovci mislijo, da so pojasnili blisk, če so dokazali, da nastane blisk vsled elektricitete; mislijo, da so zadostno pojasnili tek nebesnih teles, če jim je znan Keplerjev zakon; mislijo, da razumejo vesoljen svet, če dokažejo kemične in fizične sile in zakone razvoja. Toda vprašajmo dalje: Kaj je vzrok teh vzrokov, odkod prihaja tvarina? Odkod življenje? Odkod zakoni, odkod tak čudovit red v vesoljni naravi? Tu pa stojijo ti gospodje pred nerešeno uganjko v naravi, in za uganjsko ni druge rešitve kakor ravno in edino le Boga. Brezverci, ki vsaj še nekoliko mislijo, pravijo vsaj: „Ignoramus et ignorabimus“ — ne vemo in ne bomo vedeli, to je: Ako ne priznamo, da je Bog vse vstvaril, potem ne moremo ne sedaj ne v bodočnosti pojasniti najvažnejših svetovnih uganjk!

13.—Bogotajci in veda.

Učenjaki nočejo ničesar o Bogu vedeti, in sicer so to veliki, sloveči, svetovnoznani učenjaki.

Odgovor. — V svoji stroki so sloveči, svetovnoznani učenjaki, tega ne bom tajil. V drugih stvarih pa ravno tako kakor mali otroci. Zakaj pa nočejo priznati Boga kot Stvarnika sveta in vesoljstva? Edini vzrok, ki ga navajajo, je njihova trditev: „Kjer se pričinja supranaturalizem (tu toliko kakor prepričanje o eksistenci, o bivanju Boga), tam preneha vsaka veda.“

Če pa te učenjake vprašamo, naj dokažejo to svojo trditev, bodo pa rekli, da se to razume samo od sebe. Kakor da bi se razumelo samo od sebe, da veda in zdrav človek razum ne spadata vkup! Veda pravi: Ali moram priznati, da je Bog, ali pa ne morem nikakega zadnjega vzroka za svet in njegovo uredbo navesti. Nazum pa pravi: **Zadnji vzrok mora biti.** Vsaka reč ima svoj vzrok. Torej moram Boga priznati.

Ni li torej blaznost, če kdo trdi: „Ne, Boga ne maram; sicer pridem s svojim razumom, s svojimi mislimi čez ta svet vun (to pomenja ta beseda „supranaturalizem), prekorail bi meje vede?“

Neizprosni zakon o vzrokih zahteva za svet vzrok, ki je zvanj in nad tem svetom. In če sledimo temu zakonu o vzrokih, mora li radi tega prenehati vsa veda? Ravno narobe! Neznanstveno bi bilo, ako človek, posebno pa celo učenjak odklanja za kako dejstvo vzrok, ki edino pojasnjuje in razlaga to dejstvo.

14.—Da je Bog, se ne da dokazati.

Da je Bog, ali da bi bil Bog, to lahko verjamemo, lahko slutimo, toda znanstveno, to se pravi z razlogi razuma in pameti, tega dokazati ne moremo.

Odgovor. — Znanstven dokaz za bivanje Božje ni nikakor nemogoč, če hoče človek rabiti svoj razum. Katoliški apologeti navajajo mnogo izvrstnih dokazov v svojih spisih, jaz hočem podati samo en dokaz.

Svet je tu, mora imeti torej svoj vzrok, da je tu. Ta vzrok pa ne more biti v svetu samem, v njegovem bistvu in naravi; svet je spremenljiv, torej ne obstoji radi svoje lastne, notranje potrebe; eksistenca, obstoj sveta ne spada torej k njegovemu bistvu. Vzrok njegovega obstoja moramo torej iskati v kakem drugem bitju, in sicer izključno v bitju, ki obstoji vsled svoje lastne, notranje potrebe. In to bitje imenujemo Boga. Ta dokaz imenujemo kozmološki dokaz. Na kratko bi se ta dokaz glasil: Nekdo mora biti, ki je svet vstvaril; in tega stvarnika imenujemo Boga.

Ravno ta dokaz lahko uporabimo za del sveta, na primer za živa bitja. Ugotovimo najprej dejstva, potem pa iz teh dejstev logično sklepajmo.

Dejstva: V živem svetu vidimo vrsto stvari, ki se porajajo, postajajo od drugih; jabolko od jabelčne peške, ta prihaja zopet od drugega drevesa itd.; ptič pride iz jajca, jajce zopet od ptica itd.; človek od svojih staršev, ti zopet od svojih itd.

Vrsta teh živih bitij se je morala nekoč pričeti; ako bi ne bilo nikoli prvega bitja, bi ne bilo drugega, tretjega, četrtega itd. Razun tega je pa moderna veda dokazala dejstvo, da je razvoj vesoljstva s svojo velikansko toploto v prastarih časih izključeval vsako živo bitje, vsako življenje. Življenja torej enkrat ni bilo, to se je enkrat pričelo; **to je dejstvo.**

Sedaj pa vpraša razum: Odkod pridejo živa bitja? Nek vzrok mora za to biti. Samo blaznež bi pričel pripisoval „naključju.“ Ta vzrok pa mora biti ali v živem bitju samem ali pa zunaj njega. V bitju samem ne more biti vzrok njegovega početka, to je bitje samega sebe ni moglo narediti, vstvariti; stvar, ki je ni, ne more napraviti same sebe. Torej mora biti ta vzrok zunaj te stvari. To je neizpodbitna posledica logike.

Kateri pa je ta vzrok zunaj živega bitja? Ali svet, ki je obstajal že pred to stvarjo, torej svet brez živ-

ljenja, ali pa bitje, ki je izvan tega sveta. Kaj drugega ni mogoče. Da bi pa nastalo kaj živega iz mrtve tvarine, je proti človeškemu razumu — kajti nikdo ne da, česar nima — je pa tudi zoper skušnjo moderne vede. Jasen ko beli dan je neizprosni logični sklep, da mora biti za pričetek in obstoj vseh živih bitij nek vzrok izvan tega sveta. In ta vzrok, to bitje, ki je izvan tega sveta, to bitje, ki daje življenje, ki ima pa tudi samo življenje, ki ustvarja duševna bitja, kakor našo dušo iz nič, to bitje, ki mora biti duh in ki ima stvarniško moč — to bitje imenujemo Boga.

Bog je torej tako gotovo, kakor je svet, in kakor so živa bitja.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Pozdravljam vse čitatelje lista Edinosti, kateremu želim mnogo uspeha pri svojem vnetem delovanju za katoliško stvar.

J. M.

Dillon, Mont. — Cenjeni g. urednik: — Zahvaljujem se Vam, za poslani list, ki ste ga poslali na ogled. Takih listov sem si že dalj časa želela, pa nisem vedela, kje si jih naročiti. Posebno so lepe velikonočne povesti v poslani števec. Ko sem jih čitala, se mi je zdelo, da sem doma v starem kraju, in da slišim pridigovati slovenskega duhovna. Za nas, ki smo oddaljeni daleč, kjer nimamo domačih duhovnov, so ti listi v resnici velike vrednosti. Prosim, pošiljajte mi liste kar naprej, sedaj smo ravno pri slabih denarnih razmerah, kakor hitro se le kaj izboljša bom Vam poslala celo-letno naročnino. Rada bi Vam dobila kakega naročnika, toda ne poznam nobenega Slovence v tem kraju.

(Nadaljevanje na 4 strani.)

Zaključujem moje pisme z najboljšimi željami za Vaš list in ostajam udana

Mrs. M. Butalla.

Newburgh, Ohio. — O delavskih razmerah če pišem kaj ali nič, to je že dovolj vsakemu znano, da posebno dobrega ni nikjer. Vsled tega pa ne smemo obupati, marveč iskati moramo sredstev, da pozabimo za par ur na vse te težave, ki jih nam nalaga sedajna kriza, dan za dnem. Človek je vedno v tovarni poleg gormečnega stroja in potem naj bo še vedno doma, to se človeku zdi, da je kot restant. Sedaj so najlepši dnevi, kar jih je v letnem času, toraj pojdemo 28. maja v Randel k Gorishku, kjer bode imelo društvo „Zvon“ svojo vrtno veselico. Tam se bomo navžili svežega zraka in pa povsili se bomo malo v veseli domači poštini družbi. Znano nam je, da kadar koli je še dr. Zvon priredilo kak prireditve, smo iz žnje se vedno vračali veseli domov. Vesele čase, bomo imeli pa tudi to pot, posebno plesalci, ker igral bo „Ribničan“ in še dva njegova brata. Upam da ljubiteljem petja tudi ne bo krajšano veselje.

Kar se pa drugih važnejših stvari tiče, pa ne bom tukaj pisal, naj pa vsak sam v Rnadol pride, kjer bo gotovo zadovoljen in bo videl vse na svoje lastne oči. Imam še veliko za poročati, ampak bojim se, da bi mi vzelo preveč prostora. Ker so pri nas v Newburghu ženitovanja na dnevnem redu, zato oprostite, ako bo to pismo malo mastno od kake pečenke ali potice, ali pa kakšne kokaške bedrice. (Opom. ured.: — Ti kerlici ti! Kako bi radi nam naredili skomine. Le počakajte bomo že

ŠIFKARTE ZA VSE LINIJE!

Smo zastopniki vseh parobrodskih linij, potnike odpravljamo iz Chicage in v New Yorku jih sprejema naš zastopnik, ki jim preskrbi udobna in zanesljiva prenočišča. Sedaj se lahko pošlje tudi karto iz Amerike svojim domačim v stari kraj za Ameriko. Preskrbujemo potne liste in sploh vse, kar spada v ta posel. Kdor hoče potovati v kratkem v staro domovino, ali pa dobiti kakega svojca iz starega kraja v Ameriko, je važno, da nam takoj piše po natančni pojasnili, da mu preskrbimo mesto na parniku in vse potrebno.

LINCOLN REALTY CO.,

1901 West 22nd Street,

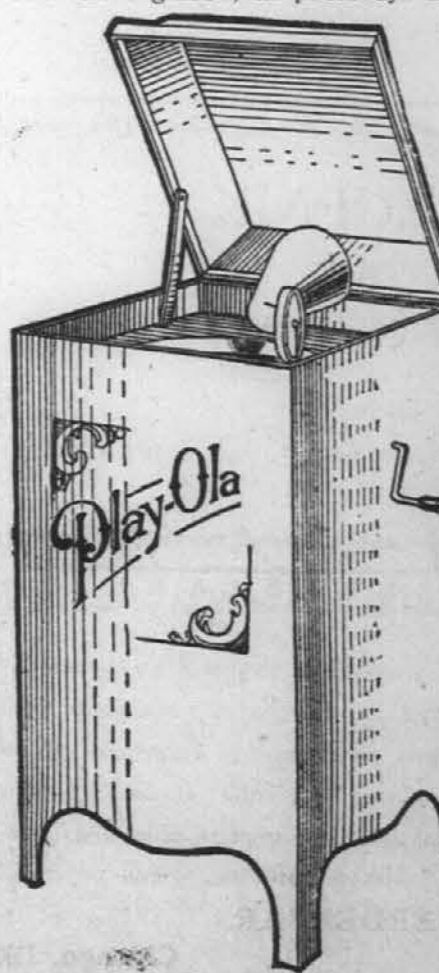
Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

NENAVADNA PRILIKA IN NOVOST!

Krasni kabinetni gramfon za samo \$9.95. Zraven dobite zastoj šest 10. palčnih plošč in 200 šivank.

Samo pogledajte na to sliko in prepričajte se, da je resnica, da niste še v svojem življenju imeli take lepe prilike, kakor je ta. Ta čudoviti kabinetni gramfon si sedaj lahko kupite za tako nenavadno nizko ceno in poleg dobite še absolutno zastoj šest 10. palčnih plošč Columbiajeve izbire in 200 šivank. Gramfon je zelo priročen in narejen močno iz trdega lesa, ima močan motor in najboljši proizvajalec patentiranih glasov, ki proizvaža močan in čisti glas, prav tako, kakor največji dragoceni gramofoni. Pero je iz najboljšega jekla in goni 10. palčno ploščo, skozi. Na tem gramfonu lahko rabite vse plošče razven Edisonovih plošč. Vi lahko dobite boljši gramfon za večji denar, ampak čemu bi trošili Vaš denar, ko pa imate tukaj tako lepo priliko za kupiti si gramfon za mali denar. Pa ni samo to, da si s tem prihranite lepo svoto denarja, ampak ta krasni gramfon bo tudi okrasil Vaš dom. Te gramfone se ne dobi po prodajalnah, ker ni izdelujemo te gramfone sami in jih prodajamo naravnost našim odjemalcem in to je, zakaj, da smo jih v stanu prodajati po taki nizki ceni \$9.95. Ne odlašajte, pa naročite si ta gramfon še danes, ker ta ponudba je samo začasna.

Mi garantiramo, da vsakdo, ki ni zadovoljen s tem gramfonom, naj nam vrne vse v redu v 10. dneh v dobrem stanju in mi mu bomo povrnil denar.

Ne pošiljajte denarja naprej, izrežite samo ta oglas in ga pošljite nam vred z \$1.00, ostalo pa boste plačali, ko bo Vam dostavljen gramfon. Pišite še danes.

NOVELTY IMPORTING CO.,

Dept. 158,

1016 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

ZA ČAST.

Spisal Fr. Milčinski.

Pričela se je razprava in sodnik je pozval obdolženko Marico Petelinčovo. Dacarju se je zmračil pogled in krenil ga je tjakaj nekam pod stop in poleg je tresel desno koleno. Ni je maral gledati mesarice, kako se bo pred njim zgrudila v prah, vila tiste okrogle roke in ga za žive in mrtve prosila odpuščanja. O, saj dacar Karanfil ima srce — kdo pravi, da ga nima! Toda gre za čast in ko mu gre za čast — je odpuščanje nemogoče! Naravnost in čisto nemogoče!

Mesarica se je prerila do sodnika. Ali glej jo, ni prišla sama! Ž njo je prišel siv gospod stih, rdečih lic, prijazno je voščil na vse strani dobro jutro in izjavil, da bo zagovarjal obdolženko. Glej ga! Zadovoljno se je vsedel nasproti doktorju Pišu in še naklonjeno mu je pokimal. Kaj pa to!

Dacar je pogledal svojega odvetnika, ta se ni ganil. Na! Mesarica ima tudi svojega doktorja! Ali je mogoče kaj takega pod milim nebom! Mar hoče neumna ženska žalitev utajiti, ko stoji pred durmi in čakajo poklica tri priče, zanesljive kakor skala? Ali pa se tako boji zaslužene kazni, da se sama niti ne upa pred prestol pravice? — Ti preudarki so vršeli po dacarjevi glavi in ko je z očmi postrani širil mesarico in tisti polni njen obraz, tiste žive ji oči, tiste njene bele, široke zobe, ki v vsem tem ni bilo niti sence kesa ali strahu, se mu je pričela poleg ogorčenja polagoma oglašati tudi skrb, od daleč, rahla, nedoločna; komaj in zgrda jo je odganjal.

Petelinčkova pa je na sodnikova vprašanja že odgovarjala, in ko je odgovarjala, je šegavo povešala oči in se je v smešni zadregi grizla v spodnjo ustnico. Rekla je in brez ovinka priznala, da se je res zasmejala; "hahaha" se je zasmejala, to je res; vendar pa ni kriva, niti toliko ne, da bi človek kihnil. Zakaj komedija je bila taka, da ta "hahaha" ni bil namenjen zasebnemu obtožitelju, ki ga komaj pozna in drugega o njem ne ve, nego da rad stika za besedami in lovi jezike. Tako namreč govore ljudje, pa ne ve, ali je res, in ji tudi ni mar. Mar so ji sploh vsi upokojeni dacarji vesoljnega tega sveta! Ampak, kar je hotela povedati, smejala se je bila svojemu možu in nikomur drugemu, danes ga je kar s sabo pripeljala, naj se zasliši za pričo!

Dacar je strmел. Pa se ni še jasno zavedal, kako se suče stvar, že je stal mesar pred sodno mizo, že ga je sodnik opominjal, kakor zakon veleva, in ga zaprisegel.

*Zaprisežen si je mesar najprvo obrisal pot s čela in to je lahko storil in brez greha navzlic prisegi, kajti bil je še bolj rejen nego njegova gospa in v dvorani je bilo gorko, razburjenje pa tudi greje. Potem je razodel dogodek dotičnega dopoldne: Preoblačil se je, kakor se preoblači vsakikrat po opravljenem delu, ker je bolj obilen in se rad poti. Preoblačil se je, in ko se je preoblačil, se mu je odtrgal gumb od hlač. Iskal je gumb, in ko se je pri iskanju pripognil pod postelj, pa so mu počile hlače. In na to se je žena zasmejala "hahaha."

Tako je povedal in malo sram ga je bilo zaradi hlač. Njegovo rdečelično družico pa je prevzel spomin na slavni dogodek in ušel ji je smeh, stresala je glavo in poleg pokašljevala, kakor bi sama sebe grajala, brisala si je oči in ni mogla ustaviti smeha in smehljal se je dobrohotno tudi njen zagovornik, še sodnik se je muzal in zapisnikar si je moral tiščati nanosnik, drugače bi mu zdrčal z nosa, tako ga je stresalo. Dr. Piš pa je resno zrl v papirje in dacar v doktorja.

Oni so se nasmejali in namuzali, potem je sodnik prijazno sklenil roki in rekel tako: "Torej, gospod Karanfil, zdaj ste čuli, izkazalo se je, da se gospa ni vam smejala, ampak močevim hlačam, ki pa danes ne prihajajo v poštev, ker se niso čutile razžaljene, niti niso tožile. Danes gre le za vašo čast, ta pa, kakor smo čuli, hvala Bogu, ni prav nič prizadeta, tako se sveti, kakor se je kdaj svetila. Zato mislim, da zdaj z mirno vestjo lahko umaknete svojo tožbo, plačate nasprotnici stroške in se lepo zopet vrnete k domačemu ognjišču."

Gospodu Karanfilu je bilo prečudno pri srcu. Tako se mu je zdelo, kakor da mu je sovražna roka na krvavem mejdanu vsekala globoko rano v junaške prsi, zdaj pa zavisten sovrag ne le da mu ne da viteškega zadoščenja, še rano bi mu rad utajil! — Saj je vendar tožba tukaj, skozi neshete roke je že šla, vsa vas jo pozna in pol Ljubljane, zagovornik tam sedi, oh, sedi, stroški pa ne počivajo, ampak rastejo in če jih od mesarice ne dobi, doktor, jih bo zahteval od dacarja in vse se bo smejala. Kaka sramota! In spričo take sramote, kdo pravi, da ni razžaljen! To je pravzaprav razžaljeno, je rekel svetli sodnik in jecljal je malo, ako kdo trdi, da on, dacar, ni razžaljen. Nemara bo sam vendarle najbolje vedel, ali je razžaljen ali ne, in on ve, da je razžaljen, globoko razžaljen, od tega ne očneha, in če sto mesarjev prišeže in če se sto mesaric postavi na glavo.

Sodnik je kazal silno začudenje; izjavil je, da ne razume ljudi, ki hočejo za vsako ceno biti razžaljeni, čeprav niso. Mar šteje razžaljenost tudi že med užitke? O pervezni svet! — (Zagovornik mesarice, dr. Janez Korenina, je dobrohotno prikimal sodniku.)

(Dalje prihodnjič.)

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Sloven. Banko. Uhod je na 62nd Street.
Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici.
Moje delo je zanesljivo.

PRODA SE zidana hiša z dvema stanovanjima vsako z 4 sobami. Električna, gas, garage za dve kare. Mesečno nosi \$45.00; blizu slovenske cerkve. Kupec potrebuje le \$2500.00. Cena \$4500.00. Nadalje imamo na prodaj saloon in 4 sobe odzadej; 10 sob v gornjem nastropju, elektrika in gas, zidnica, garage, keglišče. Mesečno nosi \$90.00. Kupec potrebuje \$5200.00 gotovine. Cena \$5500.00.

MLADICH & VERDERBAR,

1334 West 18th Street,

Chicago, Ill.

(Nadaljevanje z 3 strani.)

tudi prinas klali!

To bo vse za danes prihodnjič bom pa poročal, kako smo se kaj zabavali na vrtni veselici dr. Zvona.
M. V.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom po naselbinah v državi Minnesota, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, kakor tudi oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Mladichu, ki se trudi in širi katoliški tisk, kolikor največ mogoče na roke pri njegovem delu za katoliški tisk. Rokjaki pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti
in Glasnika P. S. J.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in
Glasnika P. S. J.

LEPA PRILIKA.

500 dolarjev kupi hišo z štiri renti blizu slovenske cerkve. Ostalo na lahke mesečne plačila.

Imam lote naprodaj na 22nd Place blizu cerkve, poceni.

Business property, in domovje za vsako ceno.

Seđaj se vam bi splačalo pogledati kaj imamo, za vas.

Nadaljna pojasnila o teh dobite pri Frank Kosmach, 2116 W. 22nd St. Emil A. Basener, Canal 2138.

NA WILLARDU, WIS.,

v sredini slovenske farmarske naselbine, je naprodaj farma ki obsega 35. akrov zemlje, z štirimi novimi poslopji. Zraven železniške postaje, pošte, šole, cerkve in prodajaln. Do mlekarne (Cheese factory) je pet minut. Za vse podrobnosti se obrnite na lastnika:

Frank Kobal,
Willard, Wis.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA
KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

DR. RICHTER'S

"PAIN-EXPELLER"

Dobro zdravje

je vredno zlata, vsak

plačilni ček je potrdilo do-

brega zdravja. Preganjajte

mučne bolečine z genialnim

Pain-Expellerjem starim dru-

žinskem prijateljem. Zahtevaj-

te na flaški znak sidra.

Cena 35c in 70c v drugarnah.

F. AD. RICHTER & CO.,

104-114 So. 4th St.

Brooklyn, N. Y.

TO IN ONO.

Berkman in Mrs. Goldmann sta našla "zavetišče" v Švedski. Njima niti Rusija ni bila idealna dovolj. Mrs. Goldmann celo trdi, da ji je

ljubša ameriška ječa ko pa boljševiška Rusija!

* * *

V tovarnah po Ameriki dela nad 12,000.000 žensk. Koliko je pa mož brez dela?

John Gornik
SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največjo zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva
527 Main Street, Forest City, Pa.

"11" cigaret

DOBRE! 10¢

KUPI TE CIGARETE IN PRIHRANI DENAR.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němėček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.